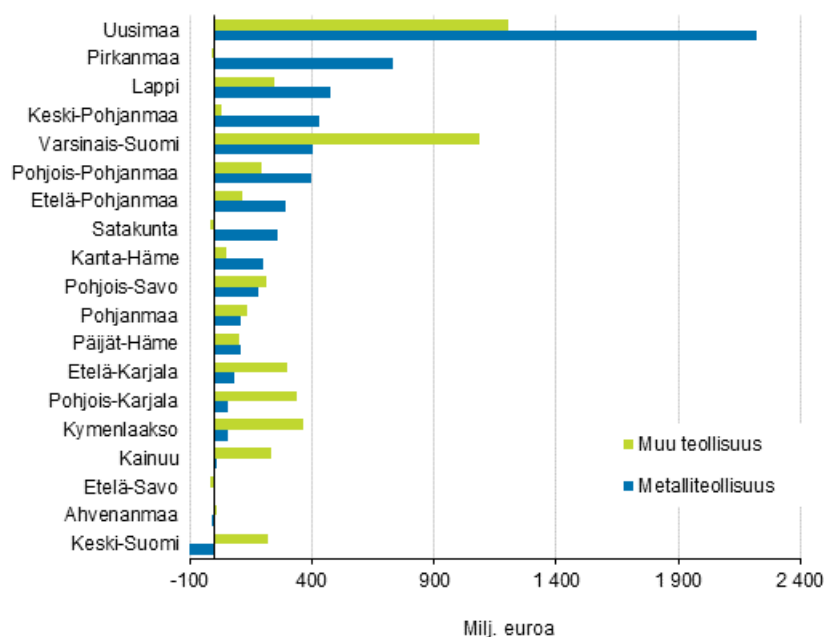

Alueellinen yritystoimintatilasto 2017

Metalliteollisuus teollisuuden kasvumoottorina useissa maakunnissa vuonna 2017

Teollisuuden (TOL B-E) toimipaikkojen tuotanto kasvoi palveluita (TOL H-S), kauppaa (TOL G) ja rakentamista (TOL F) ripeämmin vuonna 2017. Teollisuuden tuotannon bruttoarvo oli 129 miljardia euroa, kasvaen 11 miljardia edellisvuodesta. Puolet kasvusta, noin 6 miljardia, tuotti teollisuuden suurin toimiala metalliteollisuus (TOL 24-30,33). Maakunnittain tarkasteltuna teollisuuden kasvulukemissa metallin osuus oli yli puolet useassa maakunnassa.

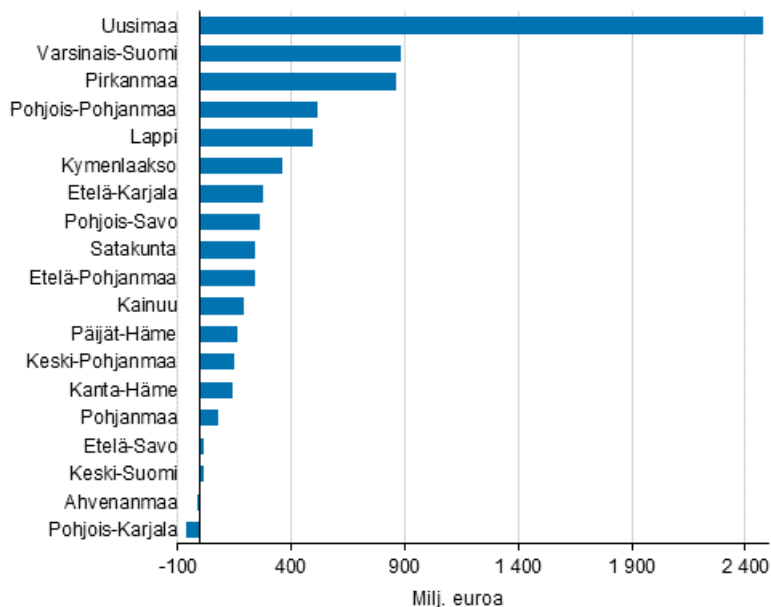
Tuotannon bruttoarvon kasvu maakunnittain vuonna 2017

Vuonna 2017 Suomessa toimi 365 000 yritystä, joilla oli noin 400 000 toimipaikkaa. Toimipaikkojen yhteenlaskettu tuotannon bruttoarvo oli 309 miljardia euroa. Tuotanto kasvoi 25 miljardia eli 9 prosenttia edellisvuodesta. Vuotta aiemmin tuotannon kasvu oli 9 miljardia ja tällöin kasvua kertyi 3 prosenttia vuoteen 2015 verrattuna.

Tuotannon bruttoarvosta jäi tuotantokulujen vähentämisen jälkeen jalostusarvoa kaikille toimipaikoille yhteensä 110,5 miljardia euroa. Jalostusarvo kasvoi 7 miljardia edellisestä vuodesta eli kasvua kertyi 7 prosenttia. Vuotta aiemmin se oli 5 prosenttia.

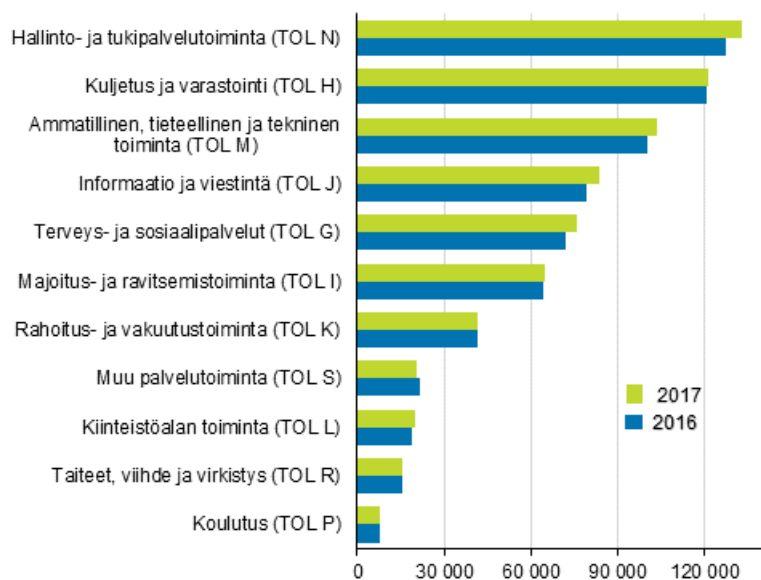
Tuotannon jalostusarvon kasvu maakunnissa vuonna 2017

Toimipaikkojen yhteenlaskettu henkilöstön määrä oli 1,45 miljoonaa kokoaikaiseksi muunnettuna. Henkilöstön määrä kasvoi yhteensä noin 23 000 henkilötyövuotta. Toimipaikoista noin puolet oli palvelualoilla, ja niissä henkilöstön määrä kasvoi 18 000.

Eniten palvelualan henkilöstöstä toimi hallinto- ja tukipalveluissa (TOL N). Toimiala käsittää muun muassa vuokraus- ja leasingtoimintaa, työnvälitystoimintaa, matkatoimistojen toimintaa sekä hallinto- ja tukipalveluja liike-elämälle.

Palvelualojen henkilöstömäärät (kokoaikaiseksi muunnettuna) vuosina 2017-2016

Tietolähteen muutos vaikutti kiinteistöalan tuotannon bruttoarvoon vuonna 2017

Tietolähteessä tapahtuneen muutoksen johdosta kiinteistöalan tuotannon bruttoarvo vuonna 2017 ei ole vertailukelpoinen verrattuna vuoteen 2016. Yritystasolla kiinteistöalan tuotot ovat nyt aiempaa tarkemmin selvitettävissä ja ne voidaan paremmin kohdistaa kiinteistöalan toimipaikoille. Kiinteistöalan tuotannon bruttoarvo oli 12,6 miljardia euroa vuonna 2017. Luku käsittää tietosisältömuutoksesta johtuvaa lisäystä 2 miljardia euroa. Vaikutus heijastui palvelutoimialoille, johon kiinteistöala sisältyy, kuten myös koko maan tuotannon bruttoarvoon.

Palvelualojen tuotannon bruttoarvo maakunnittain vuonna 2017

Maakunta	Palvelut (TOL H-S) milj. €	Palvelualat (TOL H-S) pl. kiinteistöala milj. €
Uusimaa	57 265	50 314
Pirkanmaa	8 267	7 369
Varsinais-Suomi	7 215	6 264
Pohjois-Pohjanmaa	5 029	4 475
Keski-Suomi	3 628	3 203
Pohjois-Savo	2 638	2 335
Kymenlaakso	2 594	2 437
Satakunta	2 546	2 235
Päijät-Häme	2 348	2 035
Lappi	2 223	1 991
Pohjanmaa	2 047	1 846
Etelä-Pohjanmaa	1 975	1 676
Kanta-Häme	1 682	1 478
Pohjois-Karjala	1 498	1 281
Etelä-Karjala	1 394	1 185
Etelä-Savo	1 325	1 141
Ahvenanmaa	1 055	1 001
Keski-Pohjanmaa	863	791
Kainuu	707	622
Tuntematon	45	43
Kaikki yhteensä	106 344	93 723

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstön määrä, tuotannon brutto- ja jalostusarvo toimialoittain vuosina 2017-2016.....	5
Alueellisen yritystoimintatilaston laatuseloste.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstön määrä, tuotannon brutto- ja jalostusarvo toimialoittain vuosina 2017-2016

Toimipaikkojen lukumäärä	2017	2016	Muutos, lkm	
Maa-, metsä- ja kalatalous (TOL A)	77 985	73 589	4 396	
Teollisuus (TOL B,C,D,E)	27 339	27 164	175	
Rakentaminen (TOL F)	42 760	42 354	406	
Kauppa (TOL G)	54 207	54 397	-190	
Muut palvelut (TOL H-S)	195 591	190 979	4 612	
Kaikki yhteensä	397 882	388 483	9 399	
Henkilöstön lukumäärä kokoaikaiseksi muunnettuna	2017	2016	Muutos, henkilötyövuotta	
Maa-, metsä- ja kalatalous (TOL A)	48 431	51 916	-3 484	
Teollisuus (TOL B,C,D,E)	319 513	314 902	4 611	
Rakentaminen (TOL F)	163 071	156 079	6 991	
Kauppa (TOL G)	231 357	234 541	-3 184	
Muut palvelut (TOL H-S)	686 776	668 604	18 172	
Kaikki yhteensä	1 449 147	1 426 041	23 106	
Tuotannon bruttoarvo, milj. €	2017	2016	Muutos, milj. €	Muutos-%
Maa-, metsä- ja kalatalous (TOL A)	2 472	2 112	360	17
Teollisuus (TOL B,C,D,E)	128 568	117 867	10 701	9
Rakentaminen (TOL F)	37 748	33 675	4 073	12
Kauppa (TOL G)	34 191	34 152	39	0
Muut palvelut (TOL H-S pl. kiinteistöala)	93 723	87 596	6 127	7
Kaikki yhteensä (pl. kiinteistöala)	296 701	275 402	21 299	8
Tuotannon jalostusarvo, milj. €	2017	2016	Muutos, milj. €	Muutos-%
Maa-, metsä- ja kalatalous (TOL A)	918	807	111	14
Teollisuus (TOL B,C,D,E)	35 854	32 908	2 946	9
Rakentaminen (TOL F)	11 392	10 526	866	8
Kauppa (TOL G)	15 612	15 271	341	2
Muut palvelut (TOL H-S)	46 709	43 639	3 070	7
Kaikki yhteensä	110 485	103 152	7 333	7

Alueellisen yritystoimintatilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Alueellinen yritystoimintatilasto kuvaa Suomessa toimivien yritysten toimipaikkojen rakennetta ja toimintaa alueittain, toimialoittain ja kokoluokittain.

Perusmuuttujia ovat: toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstön lukumäärä, liikevaihto, tuotannon bruttoarvo ja jalostusarvo. Tilaston yhteydessä esitetään tilastotietoja myös julkisyhteisöjen toimipaikoista.

Toimipaikka

Tilastoyksikkönä on yrityksen tai muun taloudellista toimintaa harjoittavan yksikön toimipaikka.

Toimipaikka voi jo sellaisenaan muodostaa yrityksen (yksitoimipaikkainen yritys) tai sitten olla selkeästi rajattava osa yritystä (monitoimipaikkainen / monitoimialainen yritys).

Varsinainen toimipaikka on yhden yrityksen tai yritystyyppisen yksikön omistama, yhdessä paikassa sijaitseva ja pääasiassa yhdenlaisia tavaroita tai palveluja tuottava yksikkö. Varsinaisella toimipaikalla on yleensä sekä henkilöstöä että liikevaihtoa.

Tilasto käsittää myös aputoimipaikat. Ne ovat toimipaikkoja, jotka tukevat yrityksen varsinaisten toimipaikkojen tuotantoa. Aputoimipaikka voi olla esimerkiksi varasto, hallinto- tai kuljetuspalveluja tuottava yksikkö. Aputoimipaikalla voi olla palkansaajia, mutta ei liikevaihtoa. Yrityksen varsinaiset toimipaikat kattavat aputoimipaikan liiketoimintakulut (sisäinen toimitus).

Toimipaikan alueellisena yksikkönä on sijaintikunta.

Henkilöstö

Henkilöstö sisältää sekä palkansaajien että yrittäjien työpanoksen henkilötyövuosina mitattuna. Esimerkiksi läpi vuoden kokoaikaisena työskennelleen henkilön työpanos vastaa yhtä henkilötyövuotta. Vastaavasti esimerkiksi vuoden ajan puolipäiväisenä työskennellyt henkilö vastaa puolta henkilötyövuotta.

Liikevaihto

Varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty myönnetty alennukset sekä arvonlisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.

Tuotannon bruttoarvo

Tuotannon bruttoarvo mittaa toimipaikan tosiasiallista tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan liikevaihdon lisäksi kaikki tuotantoon liittyvät tuotot, myös valmistus omaan käyttöön ja valmistus, joka toimitetaan yrityksen muille toimipaikoille. Kauppatavaroiden hankinta vähennetään tuotoista, jotta tuotantotoimintaan saadaan mukaan vain kauppatavaroiden myynnistä syntyvä marginaali. Bruttoarvon laskentakaava:

Liikevaihto

+ toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön

+ valmistevarastojen muutos

+ valmistus omaan käyttöön

+ liiketoiminnan muut tuotot

- kauppatavaroiden hankinta

+ kauppatavaroiden varastomuutos

= BRUTTOARVO

Tuotannon jalostusarvo

Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotannontekijöiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Jalostusarvo lasketaan tuotantotoiminnasta saatujen tuottojen ja toiminnasta

aiheutuneiden kustannusten erotuksena. Määritelmän mukaan kustannuksiin ei sisällytetä toimipaikan työvoimasta aiheutuvia kustannuksia. Jalostusarvon laskentakaava:

Liikevaihto

+ toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön

+ valmistevarastojen muutos

+ valmistus omaan käyttöön

+ liiketoiminnan muut tuotot

- aine- ja tarvikeostot

- ostot muilta toimipaikoilta

+ ostovarastojen muutos

- ulkopuoliset palvelut

- liiketoiminnan muut kulut

= JALOSTUSARVO.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus TOL 2008 perustuu EU:n toimialaluokitukseen NACEen.

Toimipaikan toimialaksi määritellään se, mitä toimintaa toimipaikalla eniten harjoitetaan.

Toimialaluokitus: <https://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/index.html>

Alueluokitus

http://www.stat.fi/meta/luokitukset/index_alue.html

Kokoluokitukset

Henkilöstön suuruusluokka (hlöä)

0 - 4

5 - 9

10 - 19

20 - 49

100 – 199

200 -

Liikevaihdon suuruusluokka (tuhatta euroa)

0 - 39

40 - 99

100 - 100

200 - 999

1000 - 1999

2000 - 9999

10000-

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilastokeskuksen yritysrekisteri ylläpitää toimipaikkarekisteriä. Yritysrekisteri tiedustelea toimipaikkojen perustiedot (toimiala, sijainti, palkansaajat) seuraavilla tiedusteluilla:

* Yritysrekisterin monitomispaikkaisten yritysten tiedustelu

* Yritysrekisterin yksitomiipaikkaisten yritysten tiedustelu

* Toimipaikkarakenne- ja henkilötiedustelu

Toimipaikkojen yritystoimintaan liittyviä kyselyitä ovat:

* Teollisuuden T5 -toimipaikkakysely

* Toimipaikkayhdistelmä – kysely (TILKES kyselyn liite)

Kts. kyselyjen tietosisällöt: <http://tilastokeskus.fi/keruu/index.html>

T5 toimipaikkakysely kohdistuu yksittäiselle teolliselle toimipaikalle. Toimipaikkayhdistelmä – kysely kohdistuu rakentamisen, kaupan ja palvelualan yrityksille. Toimipaikkayhdistelmä käsittää useita yrityksen toimipaikkoja, jotka muodostavat kokonaisuuden toimialaluokan 2 numerotasolla.

Toimipaikkayhdistelmä kyselyillä kevennetään suurten monialayritysten vastausrasitetta.

Toimipaikkaprosessi jakaa kyselyihin kuulumattomille sekä toimipaikkayhdistelmiin kuuluville toimipaikoille yritystoiminnan tiedot menetelmällisesti. Menetelmässä käytetään hyväksi toimialakohtaisia muuttujakertoimia, jotka kerrotaan toimipaikan henkilöstömäärällä. Tämän jälkeen toimipaikkojen tiedot täsmäytetään skaalauksella toimipaikkayhdistelmän tai yrityksen tietoihin.

Toimialakohtaiset muuttujakertoimet on muodostettu regressioanalyysin avulla. Selittävänä muuttujana on yrityksen henkilöstön lukumäärä. Regressioanalyysin lähdeaineisto käsittää toimialapuhtaat yritykset.

Toimipaikkojen tiedon lähde tilastovuonna 2017 (liikevaihto miljoonaa euroa)

Päätoimiala	Teollisuus BCDE			Rakentaminen F		
	Tiedon lähde	Tp lkm	Liikevaihto	Liikevaihdon osuus -%	Tp lkm	Liikevaihto
T5 lomake	611	51 468	35
Yksitoimipaikkainen ¹⁾	22 317	48 172	33	40 702	20 528	57
Toimipaikkayhdistelmä	723	9 109	6	107	2 435	7
Imputoitu	3 688	37 222	25	1 951	13 056	36
Yhteensä	27 339	145 971	100	42 760	36 019	100

1) Yksitoimipaikkaisen yrityksen tiedot siirtyvät suoraan toimipaikalle

Toimipaikkojen tiedon lähde tilastovuonna 2017 (liikevaihto miljoonaa euroa)

Päätoimiala	Kauppa G			Palvelut H-S		
	Tiedon lähde	Tp lkm	Liikevaihto	Liikevaihdon osuus -%	Tp lkm	Liikevaihto
T5 lomake			..			
Yksitoimipaikkainen ¹⁾	39 850	47 185	38	169 300	56 373	54
Toimipaikkayhdistelmä	2 519	22 436	18	1 278	6 969	7
Imputoitu	11 838	52 996	43	15 457	40 825	39
Yhteensä	54 207	122 617	100	186 035	104 167	100

1) Yksitoimipaikkaisen yrityksen tiedot siirtyvät suoraan toimipaikalle

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastoyksiköksi valitaan yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston kohdejoukkoon kuuluvien yritysten toimipaikat, kts Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston laatuseloste:

http://tilastokeskus.fi/til/yrti/2017/yrti_2017_2018-12-18_laa_001_fi.html

Seuraavien toimialojen osalta esitetään vain toimipaikkojen lukumäärä ja henkilöstömäärä:

* Kasvinviljely ja kotieläin- ja riistatalous (TOL 01)

* Rahoitus- ja vakuutustoiminta (TOL K)

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Alueellisesta yritystoimintatilastosta tuotetaan vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tiedot. Vuoden 2018 ennakkotiedot, jotka perustuvat teollisuuden toimialoihin, julkistetaan 26.9.2019. Kaikkien toimialojen lopulliset tiedot julkistetaan 23.12.2019.

5. Tietojen saatavuus

Alueellisen yritystoimintatilaston tietoja on saatavilla toimialoittain, kokoluokittain, kunnittain ja maakunnittain Tilastokeskuksen kotisivuilta maksuttomasta Px-Web palvelukannasta.

<http://tilastokeskus.fi/til/alyr/tau.html>

Toimipaikkojen tiedoista tuotetaan myös erilaisia toimeksiantoja salaussääntöjen puitteissa. Lisätiedustelut: palvelut.suhdanne@tilastokeskus.fi.

Tutkijoiden on mahdollista käyttää mikrotason toimipaikka-aineistoa Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden kautta.

<http://tilastokeskus.fi/tup/mikroaineistot/index.html>

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Alueellisen yritystoimintatilaston lukuja on tuotettu tilastovuodesta 2013 alkaen.

<http://tilastokeskus.fi/til/alyr/tau.html>

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Alueellinen yritystoimintatilasto käsittää Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston yritysten toimipaikat. Tietojen tarkistuksen yhteydessä toimipaikkojen vuositietoja verrataan yritysten tilinpäätöstietoihin.

Lisätietoja

Merja Kiljunen 029 551 3284
Vastaava tilastojohtaja:
Mari Ylä-Jarkko

rakenne.tilastot@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Lähde: Alueellinen yritystoimintatilasto 2017, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2342-6241 (pdf)